

Oponentský posudek

na diplomovou práci Lucie Polednové

Federalizace Československa

Diplomová práce, kterou předkládá Lucie Polednová, je tvořena úvodem (který spíše charakterizuje již první kapitolu), dalšími šesti kapitolami, které jsou rozděleny do jednotlivých podkapitol, závěrem, německým resumé. Přiložena je použitá literatura a prameny.

V první kapitole (autorčin úvod) se autorka zabývá pojmy federalismus a federace. Předkládá příklady federalismu na Spojených státech amerických a Švýcarsku. V případě Švýcarska, pokud již autorka zasahuje ve své práci i do historického kontextu, by bylo na místě popsat, na základě čeho a jakých principech se švýcarský stát utvořil, a to k většímu pochopení dané problematiky.

V případě podkapitolky (1. 3.), správně poukazuje na rozdílný vývoj českých zemí a Slovenska. Vývoj těchto zemí sleduje od jejich prvopočátků, z desátého století přechází do roku 1620 a pak do habsburské monarchie, zejména revolučního roku 1848, rozpad monarchie, první republika a období druhé světové války. Zde lze vytknout, že v některých úsecích by bylo vhodné lépe navazovat na jednotlivé historické etapy, neboť to působí chaoticky. Tuto úvodní kapitolu zakončuje historickým vývojem do roku 1968, kde se zabývá zejména politickými souvislostmi tohoto období.

Ve druhé kapitole sleduje historické okolnosti vzniku ústavy v roce 1960. Částečně komparuje zde ústavní listinu z roku 1960 s předcházející ústavní listinou z roku 1948, zejména na příkladě změn v oblasti zákonodárního sboru, avšak velmi povrchně. Na tuto

problematiku se měla autorka více zaměřit, neboť doznala výrazné změny v oblasti ústavního práva.

V další podkapitole poukazuje na československé vztahy po přijetí této ústavy. Lze se ztotožnit s autorčíným názorem, že centralizace, která byla posílena na základě této ústavy, vedla k negativnímu postoji ze strany Slováků, neboť jim odnímala dostatečnou míru autonomie. S porovnáním období první Československé republiky, v případě autonomní záležitosti Slovenska lze jen souhlasit.

Jádro diplomové práce tvoří třetí až šestá kapitola. Zde autorka poukazuje na postupné uvolňování politické situace ve společnosti od přijetí ústavy v roce 1960 a tendence, které vedly k federalizaci. Snahy o decentralizaci se již projevovaly během 60 let, zejména v roce 1967, kdy začala vrcholit politická krize.

Dále mapuje politickou situaci, která vedla k přijetí ústavního zákona č. 143/1968 Sb. o československé federaci. Následně věnuje pozornost pouze některým článkům tohoto zákona (např. rozdělení působnosti mezi federaci a jednotlivé republiky).

V tomto případě je nutné autorce vytknout to, že nevěnovala tomuto zákonu větší pozornost (tento ústavní zákon se skládá z 153článků, to přeci není málo!) a nezabývala se tímto zákonem podrobněji (hlavní téma její práce je federalizace Československa – a ta byla uskutečněna právě na základě tohoto ústavního zákona). Mimo jiné tu absentuje jeho juridický rozbor a v neposlední řadě ani nejsou z její strany reprezentovány žádné právní předpisy, kterými byl tento ústavní zákon tolikrát v průběhu následné doby měněn, např. v případě počtu členů Sněmovny lidu.

V závěru své práce se zaobírá důsledky federalizace, poukazuje na vztahy mezi Čechy a Slováky v tehdejší době, které vedly ke sporům a politickým jednáním, na základě nichž nakonec došlo k rozpadu Československé federativní republiky.

Závěr:

Po formální stránce bych vytknul v některých kapitolách dlouhé odstavce, které zhoršují srozumitelnost textu, k obsahové stránce jsem se vyjádřil výše.

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Práci hodnotím známkou: 2

Otázka k obhajobě:

1. První federační ústava v dějinách českých zemí
2. Změny pravomocí prezidenta republiky na základě ústavního zákona č. 143/1968 Sb. oproti ústavní listině z roku 1960

V Praze, dne: 14. dubna 2014

JUDr. Antonín Lojek, Ph.D.

